Název školy	Gymnázium, Šternberk, Horní nám. 5
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0218
Šablona	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Označení materiálu	VY_32_INOVACE_Kot18
Vypracoval(a), Dne	Irena Kotková,7.3.2013
Ověřeno (datum)	5.4.2013
Předmět	Dějepis
Třída	V.A
Téma hodiny	Architektura antického Říma
Druh materiálu	Prezentace v POWERPOINTu
Anotace	Seznámení se znaky antické římské architektury na názorných fotografiích Seznámení se stavbami antického Říma na názorných ukázkách

Architektura antického Říma

Římští stavitelé budovali ohromné veřejné budovy, mosty a vodovody po celé říši.
Byly to fantastické stavby.
Mnohé z nich se dochovaly dodnes.

Základní znaky římské architektury

- **vliv řecké a etruské architektury**
- *Řím dobyl Řecko mocí, Řecko dobylo Řím kulturou*
- řecké **sloupy** – Římané užívali **především ionský a korintský**
- **mramor**
- **trojúhelníkový štít s reliéfem**
- široké schodiště
- **etruská valená klenba a oblouk**
- **používání betonu**

Beton

Římané jej vymysleli asi ve 2. stol. PNL. Vyráběli ho smícháním vulkanického popela s vodou a pak přidali kameny, aby byl pevnější. Při použití betonu mohli Římané stavět vysoké, pevné stavby, které byly natolik lehké, že se svou vahou nebortily.

Jak byly sloupy zhotovovány

Oblouk

římské oblouky jsou překvapivě pevné, protože každý kámen silně tlačí proti vedlejším kamenům, což pomáhá udržet oblouk dohromady

Ulice města

Byly úzké, příšerně přeplněné a hlučné, hlavní ulice byly čistě zametené, ale menší uličky bývaly po kotníky plné odpadu.
Ulice byly lemovány nejrůznějšími krámky – od řezníků a zelinářů až k truhlářům a obuvníkům. Byly zde také hospody a tržiště, kde lidé sehnali všechno od zeleniny až po otroky.

Náměstí = fórum

Bylo ve středu města.
Byl to velký otevřený prostor používaný jako tržiště a místo shromáždění.
Kolem fóra se rozkládaly baziliky – velké budovy, které sloužily také soudům – a chrámy.
Bylo tu zvýšené pódium, odkud úředníci promlouvali k davům.
V Římě bylo původně jedno Fórum Romanum, ale jak se Řím rozrůstal, někteří císaři začali budovat nová, větší fóra.

Fórum Romanum

= rušné srdce říše, která vládla antickému světu

Dostupné pod licencí Creative Commons na www:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Forum_Romanum_panorama_2.jpg

Latinské FÓRUM a české ☺F

Slovo FORUM znamená náměstí.
Na římských náměstích se odehrávaly všechny důležité politické události.
Určitě není náhodou, že když se v komunistickém Československu rodila za tzv. Sametové revoluce v listopadu 1989 demokracie, dostalo sdružení, které za nespokojené občany bojovalo a vedlo jednání s komunistickým režimem, název **OBČANSKÉ FÓRUM ☺F.**
Zrodilo se v pražském Činoherním klubu vpodvečer 19.11.1989, dva dny po policejním masakru na Národní třídě, za účasti mnoha osobností v čele s PP Václavem Havlem!

☺F

Akvadukty = vodovody

pro přísun pitné vody, voda tekla samospádem,
akvadukty byly využívány i pro dopravní účely

Akvadukt Pont du Gard – Francie

Jakmile se voda dostala do města, shromažďovala se v obrovských nádržích a sítí olověných trubek proudila do veřejných kašen, záchodů a lázní.
Pouze bohatí si mohli zavést vodu do svých domácností, ale někteří „šikovní“ Římané se nelegálně připojili trubkami na veřejnou vodovodní síť.

Velikost stavby

Velikost kamenného koryta, kterým tekla voda

Akvadukt Cesarea - Izrael

Veřejné lázně- Bath Velká Británie

bazény se studenou, vlažnou a teplou vodou, parní lázně, masážní místnosti, odpočívárny, šatny, knihovny, tělocvičny, společenské místnosti, obchodní stánky, tedy nejen očista, ale i klevety, hazardní sázky a přátelské schůzky

Vytápění lázní - hypocastum

Horký vzduch z topeniště cirkuloval pod podlahou a uvnitř průchodů zbudovaných ve zdech a ohříval tak místnost. Topeniště obsluhovali samozřejmě otroci.

Vítězné oblouky

na počest vítězství císařů, na navštěvovaných místech,
např. na Fóru Romanu, zdobeny reliéfy s válečnými výjevy

Dostupné pod licencí Creative Commons na www:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:ImageRomeArchofTitus02.jpg

Napoleonův vítězný oblouk v Paříži

inspirován antickým Římem, 19. století

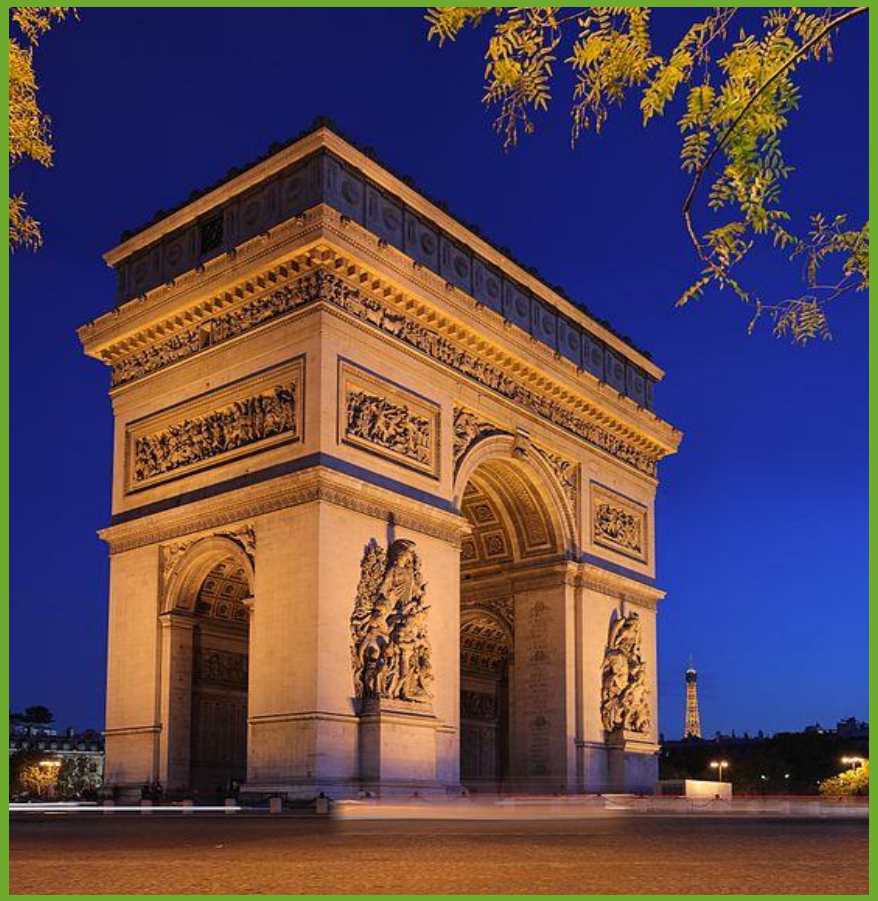

Dostupné pod licencí Creative Commons na www:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Arc_Triomphe.jpg

Vítězný sloup

Sloup císaře Trajána
/ 98 – 117 NL /

se spirálovým dvě stě metrů dlouhým pásem reliéfů,
na kterých je líčeno římské tažení do Podunají a boje s Germány a Dáky

Arény

Řekové milovali divadlo, Římané milovali gladiátorské zápasy

naplnění hesla CHLÉB A HRY – panem et circenses

tj. rozdílení obilí a vzrušující zábavu žádal římský lid od císařů, když byl zbaven svých politických práv

Vnitřek arény – Nimes Francie

Římské koloseum =
katedrála smrti sloužící jako zábavní aréna

Základní údaje o římském Koloseu

- jeho stavba – 1. stol. NL - trvala 10 let, poslední hry 523
- výška 48,5 m, délka 188 m, šířka 156 m, 76 vchodů
- vstup byl zdarma
- nabízelo sedadla pro 45 000 diváků a 5 000 míst k stání „ na bidýlku“ pro ženy
- sedělo se podle společenského postavení
- pod pódiem byly umístěny klece se zvířaty a cely vězňů
- pomocí důmyslných zařízení a lan byli gladiátoři a šelmy vpouštěni do cirku
- dno arény někdy zaplavili, aby gladiátoři mohli předvádět námořní bitvy, zvané naumachie
- před sluncem byli diváci chráněni ohromnou plátěnou roletou, zvanou velarium, kterou instalovala skupina námořníků
- pozdrav gladiátorů v době císařství : Ave Caesar, morituri te salutant

Vnitřek římského kolosea

Silnice – velice kvalitní

Římané měli vynikající síť silnic.
Většinu jich vybudovala armáda,
neboť vojáci se potřebovali v dobách
války rychle přemísťovat z jednoho
místa na druhé.

Apeninský poloostrov byl protkán hustou sítí
silnic, a tak vzniklo rčení:
„ Všechny cesty vedou do Říma!“

Dostupné pod licencí
Creative Commons na www:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Via_appia.jpg

Silnice Via Appia

Římané stavěli rovné silnice, aby se jejich nepřátelé nemohli schovat za zatáčku
Via Appia je pojmenována po cenzorovi Appiovi, který ji nechal vybudovat koncem 4.stol. PNL

Dostupné pod licencí Creative Commons na www:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Via_Appia_map.jpg

Další stavby antického Říma

- **chrámy** - velké, malé, zasvěcené různým bohům
- **amfiteátry**
- **stadiony**
- věštírny
- **úřední budovy**
- knihovny
- **paláce**
- **domy boháčů ve městech a vily na vesnicích**

Vesnický dům – rekonstrukce v rakouském Carnuntu

Vnitřek domu

okna byla malá, aby jimi nepronikli zloději

Stavby byly bohatě zdobeny reliéfy, sochami, nástěnnými malbami . . .

Podlahy byly zdobeny mozaikami

Mozaiky

Byly dělány z tisíců kostiček kamene, mramoru, keramiky nebo skla.
Tyto maličké kostičky neboli tesserae se vtlačovaly do vlhkého cementu, aby vznikl hladký vzorovaný povrch, který byl velmi odolný.
Řada římských mozaik vypadá překrásně ještě dnes.
Témata mozaik sahala od prostých geometrických vzorů ke složitým scénám. Mozaiky zobrazovaly mýty a pověsti, oblíbené byly i výjevy ze všedního života.

Pompeje

město, které bylo zasypáno několikametrovou vrstvou popela a sopečných kamínků po výbuchu sopky Vesuv 24.srpna 79 NL.
Se systematickým archeologickým výzkumem se začalo až roku 1860, dnes jsou odkryty asi 3 čtvrtiny města s forem, amfiteátrem, lázněmi . .

A teď něco zcela všedního . . .

. . . římské toalety neboli latríny

Římské latríny

Jen velmi málo lidí mělo ve svém domě záchod, a proto se stavěly ve městech **veřejné vícemístné latríny.** **Lidé mohli i v tak intimní chvíli „ pokecat“ s . . .** V jedné místnosti bylo umístěno několik sedátek, pod nimiž tekla voda, která odnášela výkaly do stoky a pak do řeky.

Pecunia non olet …
…peníze nesmrdí!!!

Římský císař Vespasiánus – schopný vojevůdce a energický státník – se proslavil šetrností.
Začal vybírat poplatky za používání veřejných záchodků.
Legendární se stala odpověď císaře synu Titovi, který mu to vyčítal. Otec vzal do ruky hrst mincí, přistrčil mu je k nosu a pronesl památný výrok: „ Pecunia non olet!“
Peníze nesmrdí!
Dnes je možné toto úsloví vykládat tak, že při opatřování finančních prostředků nezáleží na tom, z jakého zdroje peníze plynou.

Autor fotografií – není-li uvedeno jinak – Irena Kotková